

УДК 327.3 (477+478+479.22) «20»

DOI: <https://doi.org/10.33782/2708-4116.2021.6.132>

*Тетяна Моїсеєва, Ірина Кудлай, Галина Воробйова**

«АСОЦІЙОВАНЕ ТРІО»: ЗАСАДИ СТВОРЕННЯ, ЗАВДАННЯ

Анотація: У статті досліджено процес створення, мету та завдання регіональної платформи «Асоційоване тріо», до складу якої увійшли Україна, Грузія та Молдова. Особливу увагу приділено аналізу основних документів, що визначили мету, завдання, сферу дії та механізми співпраці учасників союзу: «Меморандуму про взаєморозуміння між Міністерством закордонних справ Грузії, Міністерством закордонних справ і європейської інтеграції республіки Молдова і Міністерством закордонних справ України щодо започаткування посиленого співробітництва з європейської інтеграції – “Асоційованого тріо”» (17 травня 2021 року) та «Декларації» Батумського саміту (19 липня 2021 р.).

На основі аналізу заяв, виступів, коментарів міністра закордонних справ України Дмитра Кулеби, виокремлено тези, які формують уявлення, щодо позицій української сторони в оцінці сучасного стану міжнародних відносин, безпекових викликів, ініціативи ЄС «Східне партнерство» та ролі «Асоційованого тріо».

Ключові слова: «Асоційоване тріо», Україна, Грузія, Молдова, Меморандум, Батумська Декларація, європейська інтеграція, «Східне партнерство»

Європейська політика «Східного партнерства», яка була офіційно започаткована у 2009 р. й об'єднала шість країн, останнім часом демонструє недостатню ефективність. Це пояснюється, у першу чергу, тим, що членами ініціативи є країни з різними стратегічними цілями; політичними розбіжностями в оцінці подій та явищ міжнародного життя; відмінностями у визначенні зовнішньополітичних пріоритетів і власного місця у процесах європейської інтеграції. Тому, цілком закономірним, на нашу думку, є створення регіонального формату «Асоційоване тріо», учасників якого поєднує спільна мета.

У контексті досліджуваної теми, наукові публікації, умовно, можна поділити на три групи. *Перша група* представлена роботами, в яких розглядаються двосторонні відносини держав¹. До *другої групи* варто віднести наукові розвідки, присвячені євроінтеграційним

* *Моїсеєва Тетяна Миколаївна* – кандидат історичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин та права Національного університету «Одеська політехніка» (Одеса, Україна);

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7129-6046>; e-mail: m.tatyana.n.33@gmail.com

Кудлай Ірина Володимирівна – старший викладач кафедри міжнародних відносин та права Національного університету «Одеська політехніка» (Одеса, Україна);

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6154-5245>; e-mail: kiv@op.edu.ua

Воробйова Галина Володимирівна – кандидат історичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин та права Національного університету «Одеська політехніка» (Одеса, Україна);

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6709-9899>; e-mail: gall28021948@gmail.com

¹ *Коцур В.В.* Україна і Республіка Молдова: пріоритетні напрямки міждержавних взаємин та стратегічного партнерства в ХХ столітті. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. Серія 22: Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. 2010. Вип. 4. С. 151-158; *Фурса А.О.* Грузія-Україна: політичні дебати і дилеми міждержавних відносин (1991-2014 рр.). *Науковий вісник Дипломатичної академії України*. 2014. Вип. 21 (1). С. 229-234.

устремлінням України, Грузії, Молдови². Третя група об'єднує публікації, в яких автори досліджують ті чи інші аспекти європейської політики «Східного партнерства»³. Тема «Асоційованого тріо» залишається у колі малодосліджених проблем і потребує подальшого вивчення.

Метою статті є дослідження міжнародного контексту створення, процесу оформлення та основних завдань «Асоційованого тріо».

Дипломатія України, Грузії, Молдови демонструвала активну та тісну співпрацю ще до офіційного оформлення трьохстороннього формату відносин. Приміром, 14 січня 2021 р., відбулася відео-зустріч представників майбутнього «Тріо»: міністра закордонних справ України Дмитра Кулеби і його колег Давіда Залкалані (Грузія) та Ауреліу Чокой (Молдова). Зустріч носила консультативний характер і мала на меті координацію спільних підходів, у рамках підготовки до шостого Саміту «Східного партнерства». Зокрема, було наголошено на важливості розвитку (в рамках «Східного партнерства») поглибленого діалогу у форматі «ЄС + асоційовані партнери» (на основі принципу диференціації), безпекового виміру, а також (як потенційну стратегічну ціль) – інтеграцію до Внутрішнього ринку ЄС і перспективу поширення «чотирьох європейських свобод» (свобода руху: товарів, осіб, послуг, капіталів) «для зацікавлених і підготовлених держав-партнерів»⁴.

«Асоційоване тріо» було створене 17 травня 2021 р., з підписанням міністрами закордонних справ України, Грузії, Молдови, «Меморандуму про взаєморозуміння між Міністерством закордонних справ Грузії, Міністерством закордонних справ і європейської інтеграції республіки Молдова і Міністерством закордонних справ України щодо започаткування посиленого співробітництва з європейської інтеграції – “Асоційованого тріо”» (далі – «Меморандум»)⁵.

² Гладченко І.А. Україна та Молдова у співробітництві з ЄС (1992-2014 рр.). *Наукові записки* [Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського]. Серія: Історія. 2016. Вип. 24. С. 283-288; Кваша О.С., Синякова А.В. Україна та ЄС: проблеми та перспективи інтеграції в сучасних умовах. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2019. Вип. 23 (1). С. 112-117; Мерзляк А.В., Долбунов Д.М. Міжрегіональне співробітництво Україна – ЄС: зміст, форми та інструменти взаємодії. *Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування*. 2017. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ttpdu_2017_2_13; Сухіашвілі Д.Т. Зовнішня політика Грузії в контексті євроінтеграції: автореф. дис.... канд. політ. наук: 23.00.04; кер. роботи О.В. Крапівін; Нац. ун.-т «Одеська юридична академія». Одеса, 2013. 17 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/2229?locale-attribute=uk>

³ Анакіна Т.М. Особливості політики Східного партнерства у контексті європейської інтеграції України. // Європейський Союз і Україна: особливості взаємовідносин на сучасному етапі. Харків: Оберіг, 2012. С. 48-61 URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/1501?locale=uk>; Назорняк І. Ініціатива ЄС Східне партнерство: засади створення, розвитку та перспективи змін. *Evropský politický a právní diskurz*. 2018. Sv. 5, Vyd. 5. С. 20-27; Погорська І. «Східне партнерство» ЄС як форма міжнародної стратегічної взаємодії: імперативи й виклики. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Міжнародні відносини*. 2016. № 2. С. 32-36; Турчин Я. Перспективи східного партнерства в умовах геополітичних та безпекових змін східноєвропейського регіону. *Humanitarian vision*. 2016. Vol. 2, Num. 1. С. 61-68.

⁴ Дмитро Кулеба: Україна, Грузія та Молдова – найбільш амбітні східні партнери ЄС / *Міністерство закордонних справ України*: офіційна сторінка. URL: <https://mfa.gov.ua/news/dmitro-kuleba-ukrayina-gruziya-ta-moldova-najbilsh-ambitni-shidni-partneri-yes>

⁵ Меморандум про взаєморозуміння між Міністерством закордонних справ Грузії, Міністерством закордонних справ і європейської інтеграції республіки Молдова і Міністерством закордонних справ України щодо започаткування посиленого співробітництва з європейської інтеграції – «Асоційованого тріо» /

Документ містить преамбулу, чотири параграфи і визначає мету, сферу дії та механізми співпраці трьох держав. Як в преамбулі, так і в §1 «Мета», підкреслено (з посиланням на ст. 49 Договору про ЄС) прагнення партнерів здобути повноправне членство в ЄС. Саме ж «Асоційоване тріо» презентовано, як платформу

«поширеного співробітництва і діалогу між міністерствами закордонних справ трьох асоційованих партнерів ЄС, а також із Європейським Союзом з питань, що становлять спільний інтерес і стосуються європейської інтеграції їхніх країн, включаючи співпрацю у форматі «Східного партнерства».

Більшу деталізацію завдання «Тріо» отримали в § 2 «Меморандуму» – «Сфера дії». Так, говорячи про майбутню співпрацю, учасники акцентували увагу на тому, що її інструменти та напрямки повинні відповідати «потребам і можливостям «Асоційованого Тріо»⁶.

Конкретними цілями співробітництва визначено: 1) посилення секторальної співпраці, зокрема, у сферах: транспорту, енергетики, цифрової трансформації, зеленої економіки, юстиції і внутрішніх справ, стратегічних комунікацій, охорони здоров'я; 2) «вихід за рамки ПВЗВТ і розробка додаткових інструментів сприяння та прискорення інтеграції «Асоційованого Тріо» у Внутрішній ринок ЄС»; 3) посилення співпраці з ЄС у сфері безпеки та оборони, у тому числі, участь у місіях та операціях СПБО, проектах PESCO; 4) «сприяння подальшому залученню «Асоційованого тріо» до рамкових програм та агенцій ЄС»⁷.

Відзначаючи важливість підтримки з боку ЄС (у тому числі, фінансової), члени «Асоційованого тріо», водночас, підкреслили необхідність мобілізації допомоги, допуску учасників «Тріо» до альтернативних фондів і ресурсів у розпорядженні ЄС і більш активного застосування щодо них заохочувального підходу («більше за більше»).

Що стосується механізмів співпраці, то серед них названо наступні: тристоронні консультації; координаційні зустрічі (на рівні експертів, вищих посадових осіб і, за необхідності, міністрів); ведення узгодженої публічної комунікації та спільні дипломатичні демарші в інституціях ЄС і державах-членах ЄС; призначення координаторів «Асоційованого Тріо» у складі міністерств закордонних справ; розвиток нових платформ діалогу з регіональними ініціативами та пошук інших форм співробітництва⁸.

Під час спільного брифінгу, за підсумками підписання «Меморандуму», Дмитро Кулеба заявив, що «Асоційоване тріо – це наше повідомлення, що немає альтернативи євроінтеграції наших трьох країн. Це повідомлення і для Європи. Вони повинні сприймати наші три країни як серйозний проект щодо забезпечення миру і процвітання в Європі». Ауреліу Чокій додав, що країни зацікавлені в приєднанні до ЄС «протягом найближчого десятиліття». Серйозним викликом, на шляху до євроінтеграції, всіх учасників «Тріо», Давід Залкаліані назвав «окупацію частини їх територій і триваючий конфлікт»⁹.

Міністерство закордонних справ України: офіційна сторінка. URL: <https://mfa.gov.ua/news/memorandum-pro-vzayemorozuminnya-mizh-mzs-ukrayini-gruziyi-ta-moldovi-shchodo-zapochatkuvannya-posilenogo-spivrobitnictva-z-pitan-vevropskoyi-integraciyi-asocijovanogo-trio>

⁶ Ibidem.

⁷ Ibidem.

⁸ Ibidem.

⁹ У Києві створили Асоційоване Тріо // *Голос України*: газета Верховної Ради України. 2021. 18 травня. URL: <http://www.golos.com.ua/article/346044>

Вже у червні 2021 р., «Асоційоване тріо» було представлено у Брюсселі, під час візиту до інституцій ЄС Дмитра Кулеби, Давіда Залкаліані та Ауреліу Чоккой. Метою візиту було обговорення з європейськими партнерами пріоритетів новоствореного тристороннього формату. Така нагода представилася під час зустрічей посадовців з Високим представником ЄС із закордонних справ і безпекової політики, Віце-президентом Європейської Комісії Жозепом Боррелем, Виконавчим віце-президентом Європейської Комісії Валдісом Домбровскісом, Комісаром з питань сусідства та розширення Олівером Варгеї та депутатами Європейського Парламенту¹⁰.

Так, на аудієнції з Жозепом Боррелем, міністри представили спільне стратегічне бачення розвитку «Східного партнерства» та «Асоційованого Тріо»; обговорили принципи диференціації й інклюзивності щодо учасників «Східного партнерства»; розглянули питання безпекових загроз і санкційної політики ЄС щодо Росії.

У ході спілкування з депутатами Європарламенту було висловлено сподівання щодо закріплення у підсумковому документі майбутнього саміту Східного партнерства, «визнання європейської перспективи країн Тріо, захисту їхнього суверенітету та територіальної цілісності, збереження Євросоюзом політичної та фінансової підтримки проєвропейських реформ»¹¹.

Не залишилися поза увагою проблеми секторальної співпраці «Асоційованого тріо» з ЄС (зустріч з Олівером Варгеї); економічного розвитку, двосторонньої торгівлі, макрофінансової допомоги ЄС (зустріч з Валдісом Домбровскісом)¹².

Варто зауважити, що напередодні візиту, у виданні «Euractiv», була опублікована спільна стаття трьох міністрів «Україна, Грузія, Молдова: вищі амбіції щодо ЄС», головними тезами якої були: необхідність пришвидшення інтеграції та створення нових можливостей; політичний «поштовх» і «визначення нових горизонтів співпраці» для ініціативи ЄС «Східне партнерство»¹³.

Наміри кооперації зусиль у напрямку європейської інтеграції були підтвержені в «Декларації» Батумського саміту, схваленої 19 липня 2021 р. президентами трьох держав: В. Зеленським (Україна), С. Зурабішвілі (Грузія), М. Санду (Молдова)¹⁴.

Батумська Декларація, у цілому, ґрунтується на головних положеннях «Меморандуму». Разом з тим, варто відзначити декілька нових тез: 1) надання європейської перспективи трьом асоційованим партнерам, як стимулу до поглиблення необхідних реформ; 2) підхід до угод про асоціацію, як до гнучких інструментів, які потребують періодичного оновлення «для врахування розвитку нормативно-правової бази та економічного розвитку»; 3) необхідність «встановлення амбітних довгострокових цілей

¹⁰ Україна, Грузія та Молдова представили Асоційоване тріо в Брюсселі / *Міністерство закордонних справ України*: офіційна сторінка. URL: <https://mfa.gov.ua/news/ukrayina-gruziya-ta-moldova-predstavili-asocijovane-trio-v-bryusseli>

¹¹ Ibidem.

¹² Ibidem.

¹³ «Східне партнерство» потребує нового поштовху // *Голос України*: газета Верховної Ради України. 2021. 25 червня. URL: <http://www.golos.com.ua/article/347806> (дата звернення 03.12.2021).

¹⁴ Декларація Батумського саміту, схвалена главами держав Асоційованого тріо – Грузії, Республіки Молдова та України / *Президент України*. Офіційне інтернет-представництво. URL: <https://www.president.gov.ua/news/deklaraciya-batumskogo-samitu-shvalena-glavami-derzhav-asoci-69609>

Східного партнерства та посилення його стратегічної візії»; 4) співпраця з регіональними ініціативами (приміром, «Тримор'я), чорноморськими партнерами (питання безпеки і стабільності, сталого розвитку Чорноморського регіону)¹⁵.

Окрему увагу в Декларації приділено принципам відносин ЄС-РФ. Зокрема, підкреслено, що агресивна політика та територіальні претензії Росії становлять загрозу не лише у регіональному вимірі, а й для Європи у цілому¹⁶.

Питання «Асоційованого тріо» та його ролі активізувалося у політичному, експертному й інформаційному полі восени 2021 р., у зв'язку з проведенням у Києві 23-го Саміту Україна – Європейський Союз (12 жовтня), 4-го «Association Exchange Forum» (21-22 жовтня), засідання міністрів закордонних справ держав-членів ЄС і країн-учасниць Східного партнерства у Брюсселі (15 листопада).

Ініціатива трьох асоційованих партнерів була позитивно відзначена у Спільній заяві, за підсумками 23-го Саміту Україна – Європейський Союз, схваленої у Києві 12 жовтня 2021 р. Президентом України Володимиром Зеленським, Президентом Європейської ради Шарлем Мішелем і Президентом Європейської комісії Урсулою фон дер Ляєн¹⁷.

13 жовтня, під час онлайн-брифінгу, Дмитро Кулеба зазначив, що «започаткування Асоційованого тріо є частиною проактивної політики України зі створення нових регіональних альянсів», а також заявив про намір найближчим часом провести чергову зустріч у форматі «ЄС + Асоційоване тріо». На думку міністра, актуальним для обговорення на форумі є питання лібералізації «торгівлі України, Грузії та Молдови з ЄС у контексті зеленого курсу та цифрового переходу Євросоюзу»¹⁸.

Відкриваючи 4-й «Association Exchange Forum», Д. Кулеба висловив впевненість, що «наступна хвиля розширення ЄС буде називатися “Хвиля Асоційованого тріо”»¹⁹.

Аналіз заяв, виступів, коментарів міністра закордонних справ України Дмитра Кулеби, дозволяє виокремити декілька важливих, на наш погляд, тез, які формують уявлення щодо позиції української сторони в оцінці сучасного стану міжнародних відносин, безпекових викликів, ініціативи ЄС «Східне партнерство» та ролі «Асоційованого тріо».

1) На Варшавському безпековому форумі (5-6 жовтня 2021 р.) і 4-му «Association Exchange Forum» Д. Кулеба заявив, що для сучасного етапу міжнародних відносин характерні фрагментація й антагонізм. Світ стикається з новими викликами, як регіонального, так і глобального масштабів. На думку міністра, «старим» міжнародним

¹⁵ Ibidem.

¹⁶ Ibidem.

¹⁷ Спільна заява за підсумками 23-го Саміту Україна – Європейський Союз / Президент України. Офіційне інтернет-представництво. URL: <https://www.president.gov.ua/news/spilna-zayava-za-pidsumkami-23-go-samitu-ukrayina-vevropejsk-71037>

¹⁸ Дмитро Кулеба: Асоційоване тріо створює нові європейські можливості для України, Грузії та Молдови / Міністерство закордонних справ України: офіційна сторінка. URL: <https://mfa.gov.ua/news/dmitro-kuleba-asocijovane-trio-stvoryuye-novi-vevropejski-mozhливosti-dlya-ukrayini-gruziyi-ta-moldovi>

¹⁹ Дмитро Кулеба: успіх Асоційованого тріо стане потужною та позитивною трансформаційною силою для нашого регіону / Міністерство закордонних справ України: офіційна сторінка. URL: <https://mfa.gov.ua/news/dmitro-kuleba-uspih-asocijovanogo-trio-stane-potuzhnoyu-ta-pozitivnoyu-transformacijnoyu-siloyu-dlya-nashogo-regionu>

організаціям, блокам та альянсам все важче вчасно й адекватно реагувати на ці виклики, «підтримувати міжнародний мир і безпеку»²⁰.

2) Зазначені тенденції актуалізують роль регіональних форматів, які є більш гнучкими, об'єднують країни навколо вирішення практичних завдань, дозволяють ухвалювати швидкі рішення. За словами Д. Кулеби, «регіональні альянси формують новий тренд міжнародних відносин». Участь у таких альянсах є частиною нової проактивної зовнішньої політики України. Так, за останні два роки Україна створила Люблінський трикутник з Польщею та Литвою, Асоційоване тріо з Грузією та Молдовою, Квадригу з Туреччиною, Кримську платформу, за участі 46 держав і міжнародних організацій²¹.

3) Необхідність оновлення, трансформації «Східного партнерства», у тому числі, окреслення його довгострокових цілей, визначення європейських прагнень східних партнерів та їхнього потенціалу «мати глибші відносини з ЄС». Водночас, учасники «Асоційованого тріо» неодноразово наголошували на тому, що альянс не спрямований на підрив «Східного партнерства, «а навпаки, має розглядатися як запорука успішності та ефективності Східного партнерства на тлі вкрай складних процесів, що тривають у регіоні»²²

Стратегічне бачення «Східного партнерства» було представлено Дмитром Кулебою на засіданні міністрів закордонних справ держав-членів ЄС і країн-учасниць Східного партнерства у Брюсселі й обговорене (у рамках цього форуму) під час зустрічі із міністром закордонних справ Грузії Давідом Залкаліані та віце-прем'єр-міністром, міністром закордонних справ та європейської інтеграції Молдови Ніку Попеску, у форматі Асоційованого Тріо (15 листопада 2021 р.)²³.

Головними «інструментами», спроможними підсилити стійкість «Східного партнерства», українська дипломатія вважає: принципи диференціації та інклюзивності; розвиток секторальної співпраці, зокрема, у сферах безпеки, торгівлі, енергетики, «зеленого курсу»; інтеграцію «до Єдиного цифрового та Внутрішнього ринку ЄС»²⁴.

Отже, сучасні тенденції міжнародних відносин, зумовлюють зростання ролі регіональних альянсів, орієнтованих на вирішення практичних завдань і здатних оперативно приймати та втілювати рішення.

²⁰ Регіональні альянси – новий ефективний підхід у міжнародній політиці // *Голос України*: газета Верховної Ради України. 2021. 6 жовтня. URL: <http://www.golos.com.ua/article/351949>; Дмитро Кулеба: успіх Асоційованого тріо...

²¹ Ibidem.

²² Дмитро Кулеба: Україна, Грузія та Молдова започаткували Асоційоване тріо (17 травня 2021 року) / *Міністерство закордонних справ України*: офіційна сторінка. URL: <https://mfa.gov.ua/news/dmitro-kuleba-ukrayina-gruziya-ta-moldova-zapochatkuvali-asocijovane-trio>; Дмитро Кулеба: Асоційоване тріо створює нові європейські можливості...; Дмитро Кулеба: успіх Асоційованого тріо...; Дмитро Кулеба: Східне партнерство потребує перезавантаження, аби відповідати потребам і викликам сьогодення (15 листопада 2021 року) / *Міністерство закордонних справ України*: офіційна сторінка. URL: <https://mfa.gov.ua/news/dmitro-kuleba-shidne-partnerstvo-potrebuye-perezavantazhennya-abi-vidpovidati-potrebam-i-viklikam-sogodennya>

²³ Дмитро Кулеба: Східне партнерство потребує перезавантаження... Дмитро Кулеба: Асоційоване тріо представить стратегічне бачення подальшої взаємодії з ЄС на саміті Східного партнерства у грудні / *Міністерство закордонних справ України*: офіційна сторінка. URL: <https://mfa.gov.ua/news/dmitro-kuleba-asocijovane-trio-predstavit-strategichne-bachennya-podalshovi-vzayemodiyi-z-yes-na-samiti-shidnogo-partnerstva-u-grudni>

²⁴ Дмитро Кулеба: Східне партнерство потребує перезавантаження...

Оформлення Україною, Грузією, Молдовою нового, регіонального формату зовнішньополітичних відносин, було цілком закономірним і логічним, з огляду на: практику двосторонніх відносин і близькі безпекові виклики сьогодення (агресивна політика Російської Федерації та її територіальні претензії); політичну асоціацію з ЄС і намір набуття повноправного членства в Європейському Союзі.

«Асоційоване тріо» є платформою посиленого співробітництва, як між учасниками альянсу, так і між ним та ЄС. Стратегічна мета, завдання, сфери дії та механізми співпраці трьох держав визначені «Меморандумом про взаєморозуміння між міністерством закордонних справ Грузії, міністерством закордонних справ і європейської інтеграції республіки Молдова і міністерством закордонних справ України щодо започаткування посиленого співробітництва з європейської інтеграції – «Асоційованого тріо» та Декларацією Батумського саміту, схваленою 19 липня 2021 р., президентами трьох держав: В. Зеленським (Україна), С. Зурабішвілі (Грузія), М. Санду (Молдова).

«Асоційоване тріо» не розглядається його учасниками, як антипод «Східного партнерства». Водночас, останнє потребує свого оновлення, перезавантаження, здатності гнучко й оперативно реагувати на нові чинники міжнародних відносин.

Tetyana Moiseieva, Irina Kudlai, Galina Vorobyova

«Associated trio»: principles of creation, tasks

Abstract: The article examines the process of creation, goals and objectives of the regional platform «Associated Trio», which included Ukraine, Georgia and Moldova. The unification of these states, in a new format, is explained by: their long-standing bilateral relations; the presence of such modern security problems (aggressive policy of the Russian Federation and its territorial claims); political association with the European Union and its intention to become a full member of the EU. Particular attention is paid to the analysis of the main documents defining the purpose, objectives, scope and mechanisms of cooperation of the union members: «Memorandum of Understanding between the Ministry of Foreign Affairs of Georgia, the Ministry of Foreign Affairs and European Integration of Moldova integration – the «Associated Trio» (May 17, 2021) and the «Declaration» of the Batumi Summit, approved on July 19, 2021, by the presidents of three countries: V. Zelensky (Ukraine), S. Zurabishvili (Georgia), M. Sandu (Moldova). In June 2021, the Associated Trio was presented in Brussels, where foreign ministers voiced the priorities of the newly created tripartite format; outlined the strategic vision for the development of the Eastern Partnership and the Associated Trio; discussed issues of sectoral cooperation, economic development, EU macro-financial assistance. Based on the analysis of statements, speeches, comments of the Minister for Foreign Affairs of Ukraine Dmytro Kuleba, theses on the position of the Ukrainian side in assessing the current state of international relations, security challenges, the EU's Eastern Partnership initiative and the role of the Associated Trio.

Keywords: «Associated Trio», Ukraine, Georgia, Moldova, Memorandum, Batumi Declaration, European integration, «Eastern Partnership»